

Notat

Dato: 15.01.2018
Arkivsak: 2016/2643-6
Saksbehandlar: laikle3

Til: Kontrollutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Forvaltningsrevisjon Rusførebyggjande arbeid

Fylkesrådmannen viser til vedtak i Kontrollutvalet 29.11.2017:

«1. Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune meiner det ikkje er tilfredsstillande at forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjonen av rusførebyggjande arbeid ikkje er ferdig nesten 2 år etter at vedtaket i fylkestinget var gjort.

2. På bakgrunn av det som går fram over vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding på punkta 2, 3, 5 og 8 innan 15.01.2018.»

Fylkesrådmannen viser til innsendt handlingsplan arkivsak 2016/2643-1, der tilrådingane i forvaltningsrevisjonen er delt inn i 8 punkt. Status pr 15.01.2018 er fylt inn med raud skrift.

Forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjonen av rusførebyggjande arbeid er no på det næraste fullført. Undervegs i arbeidet er det lagt vekt på å hente inn best mogleg faglege innspel, medverknad frå fleire partar samt innspel og råd frå særleg Møre- og Romsdal fylkeskommune som har brukt 7 år med prosjekt og pilotskular for å få til eit best mogleg system. Med auka kompetanse på rusførebygging er det naturleg å justere og forbetre tiltaka noko. Dette inneber

- Forbetra retningslinjer
- Handlingsplan til bruk for skulane i to versjonar:
 - brosjyre for tilsette, elevar og foreldre/føresette
 - digital utgåve med lenker til ressursar, informasjon og rettleiing på skulane sine nettsider
- Evalueringsskjema knytt til handlingsplanen

Retningslinjer, handlingsplan og mal for evaluering blir lagt i kvalitetssystemet så snart arbeidet er fullført. Handlingsplan og evalueringsskjema skal rapporterst inn til skuleeigar årleg.

Risikobaserte tilsyn setjast i verk i 2018.

Tilrådingar i forvaltningsrevisjonen	Tiltak v/ Hordaland fylkeskommune	Start/slutt	Ansvarleg	Status
<p>På bakgrunn av forvaltningsrevisjons-rapport innan «Rusførebyggjande arbeid i vidaregåande skular», ber fylkestinget fylkesrådmannen å syte for å:</p> <p>1. Utarbeide retningsliner eller rapporteringskrav for å sikre at skulane kartlegg risiko og utfordringar knytt til rus på sin skule, og følgjer kartlegginga opp som eit ledd i eit systematisk arbeid med elevane sitt psykososiale skulemiljø, jf. opplæringslova § 9a.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fylkesrådmannen skal utarbeide overordna retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane som skal gjelde frå hausten 2016. Retningslinjene skal omfatte punkt 1-6 i Fylkestinget sitt vedtak. - Det skal settast ned ei referansegruppe beståande av representantar frå Opplæringsavdelinga, skuleleiinga, tillitsvalde, elevorganisasjonen, Bergen kommune, og Korus. Referansegruppa skal ha ein rådgivande funksjon i arbeidet med nye retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet. - Nye retningslinjer skal leggjast fram for Ungdommens fylkesutval i mai, OPHE i juni, og kontrollutvalet i juni. 	Mars-juni 2016	Fylkesdirektør opplæring	<p>Oppstart mars 2016</p> <p>Fylkesrådmannen har utarbeidd utkast til retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane. Retningslinjene skal på høring til medlemmene i referansegruppa i september 2016.</p> <p>Retningslinjene for rusførebyggjande arbeid som vart lagt fram for kontrollutvalet i september 2016, vart i september 2017 reviderte som resultat av nytt kapittel 9A i opplæringslova. Retningslinjene vart utarbeidd, og refererte til prosedyrar som var forankra i den førre lovteksten.</p>

<p>2. Etablere krav om at skulane utarbeider rusførebyggande planar, og krav til at desse planane blir følgt opp og revidert med jamne mellomrom, jf. opplæringslov a § 9a og retningslinjer gitt i støttemateriell frå Helsedirektora tet om rusførebyggande arbeid i skulen.</p>	<p>- Pålegg om utarbeiding av rusførebyggande planar går inn som tema i arbeidet med nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid i vidaregåande skular. Sjå punkt 1</p>	<p>Mars-juni</p>	<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Skulane er ikkje pålagt å lage planar i inneverande skuleår, men i Deloitte sin rapport frå oktober 2015 svarar 48,3 % av rektorane at dei hadde rusførebyggande handlingsplanar.</p> <p>Krav om rusførebygging inngår i Handlingplan for oppfølging av eleven sitt psykososiale miljø (vedlegg: Eksempelskole)</p> <p>Retningslinjene er reviderte og forbetra. Dei viser til ein handlingsplan til bruk for skulane og eit evalueringsskjema knytt til skulen sin handlingsplan. Handlingsplanen inkluderer tre innsatsområde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. førebygging 2. tidleg innsats 3. rutinar som skal følgjast ved mistanke om rus. <p>Handlingsplanen inneheld ein del som er til bruk for skulen sine egne tiltak. Desse skal evaluerast, og skjema for dette legg til rette for ei meir forpliktande gjennomføring og evaluering enn ein</p>
--	--	------------------	---------------------------------	--

				får ved ei sjekkliste.
3. Sikre at skulane systemiserer kva tiltak dei nyttar i det rusførebygginge arbeidet og i oppfølging av enkeltelevar.	<ul style="list-style-type: none"> - Skulane sine handlingsplanar vil vere eit viktig verktøy for å styrke det systematiske arbeidet. Slike planar må sjåast i samanheng med krav om internkontroll jf. oppl. §9a. Det er og viktig å sikre oppdatert kompetanse i utarbeiding av planane. Kjentmann er eit tiltak som går ut på å sikre at skular har personale som har gjennomgått kurs/kompetanseheving for å sikre ein mest mogleg kompetent handtering av konkrete situasjonar og kompetanse i det førebyggjande arbeidet. Alle skular i HFK skal ha ein kjentmann og kjentmannen skal bidra i utarbeiding av skulane sine handlingsplanar. 	Mars -juni	<p>Fylkesdirektør opplæring</p> <p>Fylkesdirektør opplæring har ansvar for å etterspørje systematikk og tiltak gjennom det verksemdbaserte vurderingsarbeid et, jf. §9a.</p>	<p>Dette kravet vil gå inn som ein del av nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid frå hausten 2016, jf. Punkt 1, og gå inn som ein del av skulane sine handlingsplanar.</p> <p>'Kjentmann'-ordninga er etablert i alle skulane. 18 skular har fullført kursa, 17 skular starta opp haust 2016.</p> <p>Ny prosjektkoordinator i Antidoping Norge tilbyr kompetanseheving til alle skulane på feltet doping og rus</p> <p>Fylkesrådmannen vil gjennomføre risikobaserte tilsyn frå og med vår/haust 2018.</p>
4. Sikre at skulane involverer helsesøster og dei kommunale helsetenestene i rusførebygginge arbeidet i tilstrekkeleg grad både på skulane og på systemnivå jf. rettleiar til forskrift om	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeide retningslinjer for skulane sitt arbeid med handlingsplanar som sikrar involvering av helsesøster og kommunale helsetenester, - jf. Tiltak punkt 1. 	Mars - juni	Fylkesdirektør opplæring	<p>Dette kravet vil gå inn som ein del av nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid frå hausten 2016, jf. Punkt 1, og gå inn som ein del av skulane sine handlingsplanar for å sikre gode skulemiljø.</p> <p>Fylkesrådmannen vil sette tema på dagsorden på skulemiljøkonferans</p>

<p>kommunen sitt helsefremjande og førebyggjande arbeid i helsestasjon og skulehelseteneste.</p>				<p>en i september 2017 der rektorar og elevinspektørar møter. Der kan skulane dele erfaringar. (vedlegg)</p>
<p>5. Utarbeide retningslinjer for samarbeid mellom dei vidaregåande skulane og relevante samarbeidspartnarar i det rusførebyggjande arbeidet.</p>	<p>Pålegge skulane å gjennomføre Kjentmann-programmet innan 2016, og krav om å delta i nettverk saman med andre skular i fylkeskommunen som oppfølging av kursrekkja.</p> <p>Halde fram forpliktande samarbeid i SLT nettverket</p> <p>Utarbeide rettleiar for samarbeid mellom dei vidaregåande skulane og andre relevante samarbeidspartnarar</p>	<p>2015-2016</p> <p>Des.2016</p> <p>Ny frist August/2018</p>	<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Alle skulane har gjennomført Kjentmannskulering. Å gjere ordninga med kjentmann betre kjent blant elevane er del av dei nye retningslinjene.</p> <p>At skulane skal delta i nettverk med andre skular og samarbeidspartar, er også nedfelt i retningslinjene.</p> <p>Fylkesdirektør opplæring held fram med å delta i SLT-nettverk.</p> <p>Eksterne samarbeidspartar deltok i arbeidet med å utarbeide retningslinjer samt lage ein rettleiar, i oktober 2017. Desse samarbeidspartane utgjer no ei referansegruppe og skal inviterast til å vurdere dei ferdige planane samt rettleiaren.</p> <p>Handlingsplanen er strukturert som ein rettleiar. I papirformat vil han vere forma som ei brosjyre, nyttig, praktisk og med</p>

				<p>god design ved hjelp av kommunikasjonsseksjonen. I digital utgåve vil han også ha hyperlenker og direkte koplingar til ressursbankar. Rettleiaren skal leggast ut på skulane sine heimesider og vere tilgjengeleg for alle tilsette, elevar og foreldre/føresette.</p> <p>Handlingsplanen/ rettleiaren skal leggast i kvalitetssystemet.</p> <p>Uke 3/2018 skal Bergensklinikkene vere med å kvalitetssikre alle lenker til ressursar og nyttig informasjon som skal koplast til rettleiaren. Veke 4/2018 skal kommunikasjonsseksjonen begynne på layout og design. Målet er å kommunisere og synleggjere eit godt innhald.</p>
6. Sikre at elevar og føresette blir involvert i det rusførebyggingarbeidet slik det går fram av Helsedirektoratet sitt støttemateriell for rusførebyggingarbeid i skulen.	Denne tilrådinga vil gå inn som del av Nye retningslinjer for rusførebyggjande arbeid i dei vidaregåande skulane, jf. punkt 1.	Mars- juni 2016	Fylkesdirektør opplæring	Oppstart mars 2016 Jf. Retningslinjer, vedlegg

<p>7. Laga handlingsplan innan 01.03.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.</p>	<p>Utarbeide oversikt til kontrollutvalet som viser tiltak og status for oppfølging av tilrådingar i revisjonsrapport.</p>		<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Lever 01.03.16</p>
<p>8. Saka vert sendt ungdommens fylkesting for uttale. Ungdommens fylkesting og elevorganisasjonen i Hordaland vert inkluderte i arbeidet med handlingsplanen</p>	<p>Etablere referansegruppe for utarbeiding av retningslinjer for det rusførebyggjande arbeidet i dei vidaregåande skulane i HFK. Representantar frå Ungdommens fylkesting og Elevorganisasjonen i Hordaland vert invitert til å delta i referansegruppa som skal ha ein rådgjevande funksjon.</p>	<p>Mars 2016</p>	<p>Fylkesdirektør opplæring</p>	<p>Deltakarane i gruppa som gav innspel til arbeidet, har takka ja til å fungere som referansegruppe. I tillegg til representantar frå Ungdommens fylkesting og Elevorganisasjonen deltok representantar frå skuleleiing, elevteneste, Bergenslinikkene, Utekontakten og skulehelsetenesta.</p>